

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-64-20

Druk nr 535
Warszawa, 11 sierpnia 2020 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw.

Jednocześnie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Z poważaniem,

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 319) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) zasady przyznawania świadczenia pieniężnego, pomocy pieniężnej i świadczenia wyrównawczego działaczom opozycji antykomunistycznej lub osobom represjonowanym z powodów politycznych;”;

2) po art. 10 dodaje się art. 10a–10i w brzmieniu:

„Art. 10a. 1. Prawo do świadczenia wyrównawczego przysługuje osobie pobierającej emeryturę lub rentę inwalidzką albo rentę z tytułu niezdolności do pracy, zwaną dalej „rentą”, w kwocie niższej niż 2400 zł miesięcznie.

2. Świadczenie wyrównawcze przysługuje w kwocie stanowiącej różnicę pomiędzy kwotą, o której mowa w ust. 1, a kwotą emerytury lub renty.

3. Przez kwotę emerytury lub renty rozumie się wysokość pobieranej emerytury lub renty brutto lub sumę tych świadczeń, wraz z kwotą wypłacaną przez zagraniczne instytucje właściwe do spraw emerytalno-rentowych, z wyłączeniem dodatku pielęgnacyjnego oraz innych dodatków i świadczeń wypłacanych wraz z tymi świadczeniami na podstawie odrębnych przepisów, przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń.

4. Kwota, o której mowa w ust. 1, ulega podwyższeniu w terminach i na zasadach określonych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53, 252, 568 i 1222).

5. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, co najmniej na

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji, uwzględnianą od tego terminu przy obliczaniu wysokości świadczenia wyrównawczego kwotę, o której mowa w ust. 1.

Art. 10b. W razie przyznania, ustania lub ponownego obliczenia wysokości świadczeń, o których mowa w art. 10a ust. 3, świadczenie wyrównawcze podlega ponownemu obliczeniu z urzędu, w taki sposób, aby łączna kwota świadczeń, o których mowa w art. 10a ust. 3, wraz ze świadczeniem wyrównawczym, nie przekroczyła miesięcznie kwoty, o której mowa w art. 10a ust. 1, z zastrzeżeniem włączeń, o których mowa w art. 10a ust. 3, i z uwzględnieniem art. 10a ust. 4.

Art. 10c. 1. Decyzje w sprawie świadczenia wyrównawczego wydają i świadczenia te wypłacają organy wypłacające emeryturę lub rentę, zwane dalej „organami właściwymi”.

2. Decyzje w sprawie świadczenia wyrównawczego, sporządzone z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego, mogą zamiast podpisu zawierać nadruk imienia i nazwiska wraz ze stanowiskiem służbowym osoby upoważnionej do ich wydania.

3. Od decyzji o odmowie przyznania prawa do świadczenia wyrównawczego, o której mowa w ust. 1, wnioskodawcy przysługuje prawo odwołania do właściwego sądu w terminie i na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, z późn. zm.²⁾).

Art. 10d. 1. Postępowanie w sprawie świadczenia wyrównawczego wszczynane jest na wniosek osoby uprawnionej.

2. Wniosek o przyznanie świadczenia wyrównawczego zawiera imię lub imiona oraz nazwisko, datę urodzenia, numer PESEL albo innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, dane teleadresowe: adres miejsca zamieszkania lub adres korespondencyjny, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej, nazwę banku i numer rachunku bankowego lub nazwę spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej i numer rachunku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, na który ma zostać wypłacone świadczenie wyrównawcze.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się dokumenty potwierdzające nadanie statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, a w przypadku osób uprawnionych do emerytury i renty zagranicznej lub innego świadczenia zagranicznego o podobnym charakterze – także

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1469, 1495, 1649, 1655, 1798, 1802, 1818, 2070, 2089, 2128 i 2217 oraz z 2020 r. poz. 288, 462, 875, 956, 1017 i 1086.

dokument potwierdzający prawo do tych świadczeń i ich wysokość, wystawiony przez zagraniczną instytucję właściwą do spraw emerytalno-rentowych.

Art. 10e. 1. Wypłata świadczenia wyrównawczego następuje wraz z wypłatą emerytury lub renty.

2. W razie zbiegu prawa do świadczeń, o których mowa w art. 10a ust. 3, wypłacanych przez różne organy właściwe, decyzje w sprawie świadczenia wyrównawczego wydaje i świadczenie to wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

3. Na wniosek osoby uprawnionej do świadczenia wyrównawczego, zamieszkałej za granicą w państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) lub w państwie, z którym Rzeczpospolitą Polską łączy umowa międzynarodowa w dziedzinie ubezpieczeń społecznych przewidująca transfer emerytur lub rent, świadczenie wyrównawcze wypłaca się z emeryturą lub rentą, w państwie zamieszkania, na rachunek bankowy tej osoby za granicą lub w innej formie wskazanej przez organ emerytalny lub rentowy, w terminach i trybie ustalonym przez ten organ. Wypłata dokonywana jest w walucie wymiennej.

4. Przepis ust. 3 stosuje się również do osób uprawnionych do świadczenia wyrównawczego, zamieszkałych za granicą w państwie, z którym Rzeczypospolitej Polskiej nie łączy umowa międzynarodowa w dziedzinie ubezpieczeń społecznych przewidująca transfer emerytur i rent.

Art. 10f. Do świadczenia wyrównawczego stosuje się odpowiednio art. 84 i art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266, 321, 568, 695, 875 i 1291).

Art. 10g. 1. W sprawach nieuregulowanych w ustawie dotyczących świadczenia wyrównawczego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z wyłączeniem art. 136 tej ustawy.

2. Potrąceń i egzekucji dokonuje się od łącznej kwoty emerytury lub renty i świadczenia wyrównawczego, na zasadach określonych w przepisach emerytalnych, z wyjątkiem art. 141 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

3. Kwoty nienależnie pobranych świadczeń wyrównawczych traktuje się jak kwoty, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 2b ustawy, o której mowa w ust. 1.

Art. 10h. 1. Organy właściwe są uprawnione do pozyskiwania i przetwarzania danych osobowych w zakresie niezbędnym do przyznawania, ustania prawa do świadczenia wyrównawczego i wypłacania tego świadczenia.

2. Na wniosek organu rentowego, o którym mowa w art. 10e ust. 2, organy rentowe wypłacające emerytury i renty, o których mowa w art. 10a ust. 1, są obowiązane przekazać, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku, dane niezbędne do ustalenia lub ustania prawa do świadczenia wyrównawczego. Organ ten zawiadamia o przyznaniu świadczenia wyrównawczego.

3. Zabezpieczenia przetwarzania danych osobowych przez organy rentowe polegają co najmniej na:

- 1) dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych;
- 2) pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich poufności.

Art. 10i. Świadczenie wyrównawcze wraz z odsetkami za opóźnienie finansowane jest ze środków budżetu państwa.”;

- 3) po art. 13 dodaje się art. 13a i art. 13b w brzmieniu:

„Art. 13a. 1. Osobom uprawnionym przysługuje ulga taryfowa w wysokości 50% przy przejazdach środkami komunikacji miejskiej.

2. Osobom uprawnionym przysługuje ulga w wysokości 51% na przejazdy w komunikacji krajowej środkami publicznego transportu zbiorowego:

- 1) kolejowego w 1 i 2 klasie pociągów osobowych i pospiesznych oraz autobusowego w komunikacji zwykłej i przyspieszonej – na podstawie biletów jednorazowych;
- 2) kolejowego w 2 klasie pociągów innych niż osobowe i pospieszne – na podstawie biletów jednorazowych.

3. Osoba uprawniona do ulgowego przejazdu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, korzystająca z przejazdu w klasie 1, obowiązana jest do uiszczenia dopłaty w wysokości stanowiącej różnicę między należnością za pełnopłatny przejazd w klasie 1 a należnością za pełnopłatny przejazd w klasie 2.

Art. 13b. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych może zlecić organizacjom pozarządowym na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057) wykonywanie zadań opiekuńczych na rzecz osób uprawnionych.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, z późn. zm.³⁾) w art. 831 w § 1 po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) jednorazowa lub okresowa pomoc pieniężna przyznawana przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych;”.

Art. 3. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53, 252, 568 i 1222) w art. 132 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do wypłaty świadczeń osobom uprawnionym do świadczeń przewidzianych przepisami o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, przepisami o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, przepisami o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych, przepisami o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich oraz przepisami o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych, zamieszkałym za granicą, stosuje się zasady określone w tych przepisach.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1373, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 66 w ust. 1 po pkt 31a dodaje się pkt 31b w brzmieniu:

„31b) działacze opozycji antykomunistycznej niepodlegający ubezpieczeniu społecznemu w Rzeczypospolitej Polskiej lub niepobierający emerytury lub renty;”;

2) w art. 73 pkt 14 otrzymuje brzmienie:

„14) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 31 i 31b, powstaje z dniem złożenia Szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oświadczenia o niepodleganiu przepisom o systemie ubezpieczeń społecznych i braku innego

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1469, 1495, 1649, 1655, 1798, 1802, 1818, 2070, 2089, 2128 i 2217 oraz z 2020 r. poz. 288, 462, 875, 956, 1017 i 1086.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1394, 1590, 1694, 1726, 1818, 1905, 2020 i 2473 oraz z 2020 r. poz. 695 i 945.

tytułu do objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym, a wygasa z dniem ustania tych warunków;”;

3) w art. 75 ust. 14 otrzymuje brzmienie:

„14. Osoby, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 31 i 31b, zgłasza do ubezpieczenia zdrowotnego Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.”;

4) w art. 86 w ust. 1 pkt 12 otrzymuje brzmienie:

„12) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 31 i 31b, opłaca Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych;”.

Art. 5. Do zamówień na usługi lub dostawy udzielane przez organ właściwy w związku z realizacją zadań związanych z ustalaniem prawa lub wypłatą świadczenia wyrównawczego nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem rządowego projektu ustawy jest przyznanie beneficjentom ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 319), zwanej dalej „ustawą o działaczach”, świadczenia wyrównawczego, które będzie im częściowo rekompensowało ekonomiczne skutki doznanych w okresie PRL represji. Dodatkowo projekt zawiera inne rozwiązania zwiększające pomoc państwa dla tej grupy społecznej, skutkiem czego ulegną zmniejszeniu różnice w uprawnieniach osób zaangażowanych w działalność niepodległościową w okresie 1939–1956 i 1957–1989.

Osoby zaangażowane w walkę o niepodległość i suwerenność Polski w latach 1956–1989 były poddawane przez reżim komunistyczny licznym represjom i szykanom. Do najczęstszych należało uwięzienie, internowanie, usunięcie z uczelni, karne wcielenie do wojska, pozbawienie możliwości wykonywania zawodu, uniemożliwienie podjęcia zatrudnienia w wybranych miejscach, zwolnienie z pracy, pozbawienie możliwości awansowania, zapisy cenzury, degradowanie na gorsze stanowiska służbowe, pozbawienie nagród oraz premii itp. W zasadzie każda z tych szykan rzutowała negatywnie przez wiele lat na otrzymywane przez działaczy opozycji wynagrodzenie, a niektóre z nich skutkowały nawet jego czasowym pozbawieniem. Represje te negatywnie oddziaływały na status materialny osób im poddanych nie tylko w okresie ich stosowania, ale i później – nawet do dnia dzisiejszego. Konsekwencją bowiem otrzymywania przez lata niższego wynagrodzenia jest pobieranie obecnie przez dawnych działaczy opozycji antykomunistycznej niższych emerytur i rent.

Rozwiązania proponowane w projekcie ustawy zrodziły się z przekonania, że konieczne jest choć częściowe zadośćuczynienie krzywdom doznany z strony reżimu komunistycznego przez osoby, które swoim poświęceniem przyczyniły się do obalenia ustroju totalitarnego oraz odrodzenia demokratycznego i niepodległego państwa polskiego. Dlatego proponuje się, aby każda osoba o potwierdzonym statusie działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, której świadczenie emerytalne lub rentowe jest niższe niż 2400 zł, miała prawo do świadczenia wyrównawczego. Jego wysokość odpowiadałaby kwocie stanowiącej różnicę pomiędzy kwotą 2400 zł a kwotą emerytury lub renty pobieranej przez osobę uprawnioną. Takie rozwiązanie sprawi, że pomoc państwa trafi wyłącznie do działaczy o niskich świadczeniach – nie otrzymają jej zaś ci działacze, którzy co prawda byli szykanowani w PRL (w tym również ekonomicznie), ale w nowej rzeczywistości radzili sobie na tyle dobrze, że ich świadczenia emerytalno-rentowe nie są niższe niż 2400 zł.

Zmiany w art. 1 pkt 1 projektu poszerzają wskazany w art. 1 pkt 3 ustawy o działaczach zakres przedmiotowy tej ustawy.

Zmiany wskazane w art. 1 pkt 2 projektu szczegółowo regulują kwestie związane z ustalaniem prawa do świadczenia wyrównawczego, obliczaniem jego wysokości i procedurą jego wypłacania, a także wskazują źródła jego finansowania. Świadczenie wyrównawcze będzie przysługiwać osobie, której Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych potwierdził status działacza opozycji lub osoby represjonowanej z powodów politycznych i która jest uprawniona do emerytury, renty inwalidzkiej lub renty z tytułu niezdolności do pracy w wysokości niższej niż 2400 zł. Świadczenie wyrównawcze będzie przysługiwać w kwocie stanowiącej różnicę pomiędzy kwotą 2400 zł a kwotą emerytury lub renty, do której uprawniona jest osoba uprawniona. Kwota 2400 zł będzie corocznie podwyższana na zasadach analogicznych jak podwyższane są corocznie renty i emerytury, a jej nową wysokość będzie ogłaszał Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Monitorze Polskim.

Projektowany art. 10a ust. 3 ustawy o działaczach definiuje ustawowe pojęcie „kwoty emerytury lub renty” jako wysokość pobieranej emerytury lub renty brutto lub sumę tych świadczeń, wraz z kwotą wypłacaną przez zagraniczne instytucje właściwe do spraw emerytalno-rentowych, z wyłączeniem dodatku pielęgnacyjnego oraz innych dodatków i świadczeń wypłacanych wraz z tymi świadczeniami na podstawie odrębnych przepisów, przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń.

Art. 10b ustawy o działaczach obliguje organy rentowe do działania z urzędu i obliczenia nowej kwoty świadczenia wyrównawczego w przypadku przyznania, ustania lub ponownego obliczenia emerytury lub renty przy zachowaniu zasady, iż kwota tych świadczeń wraz ze świadczeniem wyrównawczym nie powinna przekraczać kwoty 2400 zł (lub stosownie wyższej w kolejnych latach, po przeprowadzonych waloryzacjach).

Z kolei art. 10c ustawy o działaczach reguluje, że decyzję w sprawie świadczenia wyrównawczego będzie wydawał i świadczenie to wypłacał organ rentowy wypłacający emeryturę lub rentę. W celu usprawnienia procesu wydawania decyzji w sprawie świadczenia projekt zakłada, że w przypadku sporządzenia takiej decyzji z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego może ona zamiast podpisu zawierać nadruk imienia i nazwiska wraz ze stanowiskiem służbowym osoby upoważnionej do ich wydania. Od decyzji o odmowie przyznania prawa do świadczenia wyrównawczego wnioskodawcy przysługiwać będzie prawo

odwołania do właściwego sądu (o tym, który sąd będzie właściwy w konkretnej sprawie, organy rentowe mają obowiązek pouczać w wydanej przez siebie decyzji).

Postępowanie w sprawie przyznania świadczenia wyrównawczego wszczynane będzie na podstawie wniosku osoby uprawnionej, którego elementy zawiera projektowany przepis art.10d ust. 2 ustawy o działaczach. Do wniosku będzie należało dołączyć dokumenty potwierdzające nadanie statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, a w przypadku osób uprawnionych do emerytury i renty zagranicznej lub innego świadczenia zagranicznego o podobnym charakterze – dokument potwierdzający prawo do tych świadczeń i ich wysokość, wystawiony przez zagraniczną instytucję właściwą do spraw emerytalno-rentowych.

Świadczenie wyrównawcze wypłacane będzie wraz z emeryturą lub rentą. W razie zbiegu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych w rozumieniu art. 10a ust. 3, wypłacanych przez różne organy właściwe, decyzje w sprawie świadczenia wyrównawczego będzie wydawał i świadczenie to wypłacał Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Projektowane przepisy art. 10e ust. 3–4 ustawy o działaczach regulują sposób postępowania w przypadku, gdy osoba uprawniona zamieszkuje za granicą. Na wniosek osoby uprawnionej do świadczenia wyrównawczego, zamieszkałej za granicą w państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) lub w państwie, z którym Rzeczpospolitą Polską łączy umowa międzynarodowa w dziedzinie ubezpieczeń społecznych przewidująca transfer emerytur lub rent, świadczenie wyrównawcze wypłacane będzie z emeryturą lub rentą, w państwie zamieszkania, na rachunek bankowy tej osoby za granicą lub w innej formie wskazanej przez organ emerytalny lub rentowy, w terminach i trybie ustalonym przez ten organ. Wypłata dokonywana jest w walucie wymiennej. Powyższą procedurę stosuje się również wobec osób uprawnionych do świadczenia wyrównawczego, zamieszkałych za granicą w państwie, z którym Rzeczypospolitej Polskiej nie łączy umowa międzynarodowa w dziedzinie ubezpieczeń społecznych przewidująca transfer emerytur i rent.

Art. 10f ust. 1 ustawy o działaczach będzie nakazywał odpowiednie stosowanie do świadczenia wyrównawczego przepisów art. 84 i art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266, z późn. zm.). Przepisy te regulują zasady zwrotu świadczeń nienależnie pobranych, a także przyznają stronie prawo do odsetek ustawowych w przypadku nieterminowego ustalenia przez organy rentowe prawa do świadczenia lub nieterminowej jego wypłaty. W pozostałych przypadkach – zgodnie z art. 10g

ust. 1 ustawy o działaczach – w sprawach nieuregulowanych w tej ustawie dotyczących świadczenia wyrównawczego stosować się będzie odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53, z późn. zm).

Art. 10g ust. 2 ustawy o działaczach precyzuje, że potrąceń i egzekucji dokonywać się będzie od łącznej kwoty emerytury lub renty i świadczenia wyrównawczego, na zasadach określonych w przepisach emerytalnych, z wyjątkiem art. 141 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W art. 10h ustawy o działaczach zostanie uregulowana kwestia związana z przetwarzaniem danych osobowych, upoważniając organy rentowe do pozyskiwania i przetwarzania danych osobowych w zakresie niezbędnym do przyznawania, ustania prawa do świadczenia wyrównawczego i wypłacania tego świadczenia, a także określony minimalny zakres zabezpieczeń tych danych. Art. 10h ust. 2 ustawy o działaczach stanowi także, że na wniosek organu rentowego, o którym mowa w art. 10e ust. 2, organy rentowe wypłacające emerytury i renty są obowiązane przekazać, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku, dane niezbędne do ustalenia lub ustania prawa do świadczenia wyrównawczego. Organ ten zawiadamia o przyznaniu świadczenia wyrównawczego.

Art. 10i ustawy o działaczach przesądza, że świadczenie wyrównawcze wraz z odsetkami za opóźnienie będzie finansowane ze środków budżetu państwa.

Projekt w art. 1 pkt 3 przewiduje przyznanie działaczom opozycji antykomunistycznej i osobom represjonowanym z powodów politycznych ulgi taryfowej w wysokości 50% przy przejazdach środkami komunikacji miejskiej, a także ulgi na przejazdy środkami publicznego transportu zbiorowego. Będzie ona wynosiła 51% na przejazdy w komunikacji krajowej środkami publicznego transportu zbiorowego:

- 1) kolejowego w 1 i 2 klasie pociągów osobowych i pospiesznych oraz autobusowego w komunikacji zwykłej i przyspieszonej – na podstawie biletów jednorazowych;
- 2) kolejowego w 2 klasie pociągów innych niż osobowe i pospieszne – na podstawie biletów jednorazowych.

Zakres obu ulg jest identyczny jak w przypadku ulg posiadanych obecnie przez kombatanów oraz osoby represjonowane i ich przyznanie działaczom opozycji jest kolejnym działaniem unifikującym świadczenia osób walczących o niepodległość Polski w latach 1939–1989.

Podobny cel przyświeca dodaniu do ustawy o działaczach przepisu art. 13b, mocą którego Szef Urzędu do Spraw Kombatanów i Osób Represjonowanych będzie mógł zlecić

organizacjom pozarządowym na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057) wykonywanie zadań opiekuńczych na rzecz działaczy opozycji antykomunistycznej. Dziś takie zadania mogą być zlecane tylko na rzecz kombatantów i osób represjonowanych do 1956 r., co zresztą pozwoliło Urzędowi do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych np. zapewnić pewnej grupie z nich dowóz ciepłych posiłków w dobie pandemii. Nie ulega wątpliwości, że również zaangażowani w działalność niepodległościową po 1956 r. powinni mieć możliwość skorzystania z takiego wsparcia państwa.

Art. 2 projektu wprowadza zmiany w art. 831 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, z późn. zm.) polegające na wyłączeniu spod egzekucji jednorazowej i okresowej pomocy pieniężnej przyznawanej przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych kombatantom, ofiarom represji politycznych, wdowom/wdowcom pozostałym po nich, działaczom opozycji antykomunistycznej, osobom deportowanym do pracy przymusowej lub osadzonym w obozach pracy, represjonowanym politycznie żołnierzom zastępczej służby wojskowej oraz cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych. Pomoc ta jest przyznawana osobom „w trudnej sytuacji materialnej, zdrowotnej oraz w związku z zaistnieniem zdarzeń losowych” – ma zatem charakter podobny do świadczeń opieki społecznej, które są już obecnie wyłączone spod egzekucji i w związku z tym spod takiej egzekucji należy wyłączyć również pomoc pieniężną przyznawaną przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Art. 3 projektu wprowadza zmiany w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, które wynikają z wprowadzenia możliwości przekazywania przez organy rentowe świadczenia wyrównawczego dla działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych, którzy zamieszkali za granicą. Rozwiązanie to jest analogiczne do zasady stosowanej przy przekazywaniu świadczeń inwalidom wojennym i wojskowym, osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich oraz żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych zamieszkałym za granicą.

Art. 4 projektu wprowadza zmiany w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1373, z późn. zm.). Zmiany te również zmierzają do unifikacji świadczeń osób walczących

o niepodległość Polski w latach 1939–1989 i umożliwią Szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych zgłaszanie do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacanie składek za tych działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych z powodów politycznych, którzy nie podlegają ubezpieczeniu społecznemu w Rzeczypospolitej Polskiej lub nie pobierają emerytury lub renty (co jest zasadniczo tytułem do objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym). Obecnie Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych ma możliwość opłacania takich składek wyłącznie za będące w opisanej wyżej sytuacji osoby walczące o niepodległość i represjonowane do 1956 r.

Art. 5 projektu przewiduje, że do zamówień na usługi lub dostawy udzielane przez organ właściwy w związku z realizacją zadań związanych z ustalaniem prawa lub wypłatą świadczenia wyrównawczego nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych. Przepis ten jest konieczny z uwagi na przewidywany szybki termin wejścia ustawy w życie, który uniemożliwia zastosowanie procedur przewidzianych w przepisach o zamówieniach publicznych.

Zgodnie z art. 6 projektu, ustawa będzie wchodzić w życie w terminie 30 dni od dnia jej ogłoszenia.

Szacuje się, że łączne koszty projektu wynosiłyby rocznie ok. 60,93–61,93 mln zł, w tym roczny koszt ustawy w pierwszych 12 miesiącach jej obowiązywania z tytułu świadczenia wyrównawczego 59,4 mln zł, 1–2 mln z tytułu rekompensaty przewoźnikom udzielanych ulg przejazdowych, 0,5 mln z tytułu przyznawania dotacji organizacjom pozarządowym realizującym zadania opiekuńcze na rzecz działaczy opozycji i 0,025 mln zł z tytułu opłacania składek ubezpieczenia zdrowotnego za niektórych działaczy opozycji.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie będzie miał wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.), projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, z dniem skierowania do uzgodnień i konsultacji publicznych.

Regulacje przedmiotowej ustawy dotyczą zmian obowiązujących w terminie 30 dni od dnia jej ogłoszenia, wobec czego nie ma potrzeby zamieszczania w projekcie przepisów przejściowych.

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Sekretarz Stanu – Stanisław Szwed</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Dyrektor Departamentu – Anna Ulewska-Marciniak (tel. 22 6611738)</p>	<p>Data sporządzenia 10.08.2020</p> <p>Źródło: Upoważnienie ustawowe</p> <p>Nr w Wykazie prac UD117</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Osoby zaangażowane w walkę o niepodległość i suwerenność Polski w latach 1956–1989 były poddawane przez reżim komunistyczny licznym represjom i szykanom. Do najczęstszych należało uwięzienie, internowanie, usunięcie z uczelni, karne wcielenie do wojska, pozbawienie możliwości wykonywania zawodu, uniemożliwienie podjęcia zatrudnienia w wybranych miejscach, zwolnienie z pracy, pozbawienie możliwości awansowania, zapisy cenzury, degradowanie na gorsze stanowiska służbowe, pozbawienie nagród oraz premii itp. W zasadzie każda z tych szykan rzutowała negatywnie przez wiele lat na otrzymywane przez działaczy opozycji wynagrodzenie, a niektóre z nich skutkowały nawet jego czasowym pozbawieniem. Represje te negatywnie oddziaływały na status materialny osób im poddanych nie tylko w okresie ich stosowania, ale i później – nawet do dnia dzisiejszego. Konsekwencją bowiem otrzymywania przez lata niższego wynagrodzenia jest pobieranie obecnie przez dawnych działaczy opozycji antykomunistycznej niższych emerytur i rent. Stąd też konieczne jest choć częściowe zadośćuczynienie krzywdom doznany z strony reżimu komunistycznego przez osoby, które swoim poświęceniem przyczyniły się do obalenia ustroju totalitarnego oraz odrodzenia demokratycznego i niepodległego państwa polskiego.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

- Przyznanie prawa do świadczenia wyrównawczego dla osób o potwierdzonym statusie działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, których emerytura lub renta inwalidzka, renta z tytułu niezdolności do pracy jest niższa niż 2400 zł;
- Przyznanie działaczom opozycji antykomunistycznej i osobom represjonowanym z powodów politycznych ulgi taryfowej w wysokości 50% przy przejazdach środkami komunikacji;
- Przyznanie działaczom opozycji antykomunistycznej i osobom represjonowanym z powodów politycznych ulgi taryfowej w wysokości 51% na przejazdy w komunikacji krajowej środkami publicznego transportu zbiorowego;
- Umożliwienie organizacjom pozarządowym realizacji wykonywanie zadań opiekuńczych na rzecz działaczy opozycji antykomunistycznej;
- Przyznanie prawa do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacanie składek działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych z powodów politycznych, którzy nie podlegają ubezpieczeniu społecznemu w Rzeczypospolitej Polskiej lub nie pobierają emerytury lub renty.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
-------	----------	---------------	---------------

Osoby mające status działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych	12 700	UdSKiOR	Wzrost świadczeń z tytułu waloryzacji emerytur i rent w 2021 r. (przy ustalonej wysokości zwiększenia wskaźnika waloryzacji na ustawowym poziomie wynoszącym 20% realnego wzrostu płac w 2020 r.)
Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego			Wypłata świadczeń

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ...2020... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	2,6	10,2	10,2	10,2	10,2	10,4	10,4	10,4	10,6	10,6	10,6	106,4
budżet państwa	1,3	5,1	5,1	5,1	5,1	5,2	5,2	5,2	5,3	5,3	5,3	53,2
JST	1,3	5,1	5,1	5,1	5,1	5,2	5,2	5,2	5,3	5,3	5,3	53,2
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	14,9	59,5	59,8	60	60,3	60,7	61	61,4	61,8	62,2	62,5	624,1
budżet państwa	14,9	59,5	59,8	60	60,3	60,7	61	61,4	61,8	62,2	62,5	624,1
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	-11	-44,2	-44,5	-44,7	-45	-45,1	-45,4	-45,8	-45,9	-46,3	-46,6	-464,5
budżet państwa	-12,3	-49,3	-49,6	-49,8	-50,1	-50,3	-50,6	-51	-51,2	-51,6	-51,9	-517,7
JST	1,3	5,1	5,1	5,1	5,1	5,2	5,2	5,2	5,3	5,3	5,3	53,2
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Świadczenie wyrównawcze będzie finansowane ze środków z budżetu państwa.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Obecnie żyje ok. 12 700 osób, którym Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych potwierdził status działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych. Szacuje się, że prawo do świadczeń emerytalnych uzyskało ok. 9400 z nich (2250 kobiet i 7150 mężczyzn), z czego ok. 85% (ok. 1900) kobiet i ok. 50% (ok. 3600) mężczyzn pobiera świadczenie emerytalno-rentowe w wysokości niższej niż 2400 zł. Na podstawie danych UdSKiOR zebranych w sprawach o przyznanie pomocy pieniężnej można z kolei oszacować, że przeciętne świadczenie emerytalno-rentowe pobierane przez działaczy opozycji wynosi ok. 1500,7 zł. Oznacza to, że przeciętna wysokość świadczenia wyrównawczego wyniesie ok. 900 zł (2400 zł – 1500,7 zł przeciętnego świadczenia).</p> <p>Trudno oszacować koszty przyznania ulg na przejazdy środkami publicznego transportu zbiorowego, które będą skutkiem obowiązkowej rekompensaty przez państwo ulg udzielanych przez przewoźników osobom uprawnionym. Żadna instytucja państwowa nie posiada danych dotyczących takich rekompensat w podziale na poszczególne grupy społeczne uprawnione do ulg, co mogłoby służyć do poczynienia stosownych szacunków</p>

do niniejszego projektu. Ogólne informacje dotyczące całości przekazywanych przewoźnikom dotacji są nieprzydatne dla prób oszacowania skutków finansowych proponowanych rozwiązań, gdyż inna jest mobilność np. uczniów i studentów, a inna działaczy opozycji czy kombatantów. Jednak wobec faktu, że środowisko byłych działaczy opozycji jest nieliczne, a istniejące ulgi komunikacyjne dla kombatantów, inwalidów wojennych, osób represjonowanych w czasie II wojny światowej są w ostatnich latach wykorzystywane – z racji wieku osób uprawnionych – w sposób symboliczny, powiększenie grona uprawnionych nie powinno wpłynąć na wzrost wydatków państwa na refundację ulg w wymiarze większym niż 1–2 mln zł.

Z kolei przyznanie 50% ulgi w komunikacji miejskiej uszczupli dochody poszczególnych samorządowych przedsiębiorstw komunikacyjnych w stopniu znikomym. Po pierwsze blisko 75% działaczy opozycji antykomunistycznej to emeryci lub renciści, którzy korzystają już z ulg komunikacyjnych przyznawanych przez samorządy emerytom i rencistom. Po drugie wiele samorządów przyznało z własnej inicjatywy działaczom opozycji antykomunistycznej ulgi przejazdowe na podstawie art. 13 ustawy *o działaczach...* Zatem liczba działaczy opozycji antykomunistycznej, którzy mieszkają w miejscowościach, gdzie funkcjonuje komunikacja miejska i którzy nie mogą korzystać z żadnych ulg, wynosi zapewne kilkaset osób w całym kraju i kilkanaście – kilkadziesiąt w poszczególnych miastach z komunikacją miejską.

Koszt wejścia w życie rozwiązań umożliwiających Szefowi UdSKiOR zgłaszanie do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacanie składek z tego tytułu za pewne kategorie działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych z powodów politycznych wyniesie ok. 15–23 tys. zł (liczba beneficjentów tego rozwiązania nie powinna przekraczać 20–30 osób, co można szacować w oparciu o stosowanie takich rozwiązań w grupie kombatantów i osób represjonowanych do 1956 r.).

Koszt wejścia w życie rozwiązań pozwalających Szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych zlecanie organizacjom pozarządowym wykonywania zadań opiekuńczych na rzecz działaczy opozycji antykomunistycznej należy szacować na ok. 0,5 mln zł, przy czym należy podkreślić, że zlecenie takich zadań jest fakultatywne i jest możliwe tylko w sytuacji, gdy w budżecie Urzędu zapewnione są odpowiednie środki na ten cel. Zatem wprowadzenie proponowanych rozwiązań nie powoduje automatycznego wzrostu wydatków Urzędu.

Biorąc powyższe pod uwagę, roczny koszt ustawy w pierwszych 12 miesiącach jej obowiązywania należy szacować na kwotę 59,4 mln zł (5,5 tys. osób x 900 zł x 12 m-cy) z tytułu świadczenia wyrównawczego, 1–2 mln z tytułu rekompensaty przewoźnikom udzielanych ulg przejazdowych, 0,5 mln z tytułu przyznawania dotacji organizacjom pozarządowym realizującym zadania opiekuńcze na rzecz działaczy opozycji i 0,025 mln zł z tytułu opłacania składek ubezpieczenia zdrowotnego za niektórych działaczy opozycji. Zatem łączne koszty projektu wynosiłyby rocznie ok. 60,93–61,93 mln zł.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							

W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	

Niemierzalne

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Projekt generalnie nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, a także na sytuację ekonomiczną osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Natomiast wprowadzone zmiany poprawią sytuację materialną osób o potwierdzonym statusie działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, które z powodu represji mają bardzo niskie świadczenia emerytalno-rentowe.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
--	--

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...
--	---

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
--	--

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne: ...	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu	Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na żaden z wymienionych wyżej obszarów.
------------------	---

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie dotyczy.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Nie dotyczy.